

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

עיסקת שותפות ביצור מזון

תיק ממונות מס' 1175-סח

(מהד' א אד"א)

שבין: א' בעל מפעל ב', ע"י ב"כ ר' יוסף לויפר, צד א'
לבין: ג', ע"י ב"כ ר' שמואל אייזנבך, צד ב'

נושא הדיון

א' וג' עשו ביניהם עיסקת שותפות במפעל ב'. קודם לביצוע העיסקה היה - לכאורה - מפעל ב' בבעלותו של א' גם לצורך ביצוע עיסקה למכירתו, וזאת על פי פסק בוררות שהתקיים בין מפעל ב' למפעל ד' שתבע אותו. לאחר ביצוע עיסקת השותפות עם ג' חזרו א' ומפעל ד' לבוררות חדשה על הסכסוכים שביניהם, ושם נפסק שמפעל ב' שייך למפעל ד'.

אומר א' שהסכמתו להכנס לבוררות שניה עם מפעל ד' לא היתה על ענין בעלות מפעל ב', מכיון שכבר נעשתה עיסקת שותפות עליו עם ג', וג' הזהיר אותו לפני הבוררות שלא ידון שם על ענין הבעלות של מפעל ב', ולדבריו אמר מפורש בישיבה הראשונה של הבוררות שהמפעל נמכר לג' והוא אינו מייצג את ג'.

(יצויין שבשטר הבוררות אצל הבוררים השניים נכתב שהצדדים מסמיכים את הבוררים לדון "בדבר כל הסכסוכים שבינינו והתביעות שיש לכל אחד מאתנו על השני בענין הסכסוכים בחברות הנ"ל, וגם יש זכות לבוררים לשנות ולבטל פסקי דין קודמים שניתנו ע"י בורר מוסכם בענין הזה, וכל הסכסוכים המסתעפים בקשר עם הענין הנ"ל...". בפרוטוקול ישיבת הבוררים נכתב שב"כ א' אמר "הם קשרו בזמנו עם משקיע שהוא יקבל בעלות במפעל ב'", בניגוד לשותף אחר שא' התעקש שבלי חתימתו על שטר הבוררות אי אפשר לדון. לא נכתב שם כאילו מסר לבוררים את דבריו ג' שאינו מקבל עליו את פסק הבוררים. לשאלת בית הדין, לא ידע א' להסביר על מה בעצם הלך א' לבוררות שניה עם ד', אם ענין הבעלות על מפעל ב' לא היה כלול באותה בוררות).

למרות שג' לא היה מיוצג בבוררות, פסקה הבוררות שהעיסקה שנעשתה בזמנו בין א' לבין מפעל ד' - עוד לפני הבוררות הראשונה - קיימת, וע"כ מפעל ב' שייך למפעל ד', ועל א' להביא למפעל ד' את כל הציוד והחומרים של מפעל ב'.

טוען א' שאחרי הבוררות השניה, ואחרי שג' לא תבע אותו על זכויותיו כשותף במפעל ב'

במשך כמה חדשים, התחשב בדעתו שהעסקה עם ג' היתה בטעות, משום שאילו היה יודע מראש מה שיתגלגל לא היה נכנס לעסקה, וע"כ הוא מבקש לבטלה.

ג' משיב שהעסקה עם א' קיימת, ולבוררות השניה לא היתה סמכות לבטלה משום שהוא לא היה מיוצג בה, וסרב להתדיין בה, וא' עצמו הרי מודה שאמר זאת מפורש בתחילת הבוררות, ע"כ הוא תובע את א' על כל ההפסדים שנגרמו לו בגלל עיכוב ביצוע העסקה. לטענתו לא היה לא' סמכות לחתום על הבוררות השניה בשם מפעל ב', משום שאז היה ג' שותף, והוא הודיע לו שאינו מוכן להתדיין בבוררות. ג' מצהיר שאין לו כוונה נגד הבוררים, ומציידו שיפסקו שא' חייב לד' כמה שיפסקו, אך לא מה שנוגע לזכויות של ג'. על מה שלא תבע את א' כמה חדשים, משיב ג' שידע שאם יתבע אותו בבי"ד יענה א' שזכותו כנתבע לדון בבי"ד אחר, ואז יצא הפסק שצריכים לדון בזבל"א ובפני אותו זבל"א שדן בין א' לד', ובכך לא היה מעוניין, ע"כ המתין עד שא' יתבע אותו שאז יוכל לתבוע בחזרה בבי"ד.

בית הדין בירר אצל הבוררות השניה האם היה ידוע להם שג' צד לדיון, והתשובה היתה שמכיון שדנו על עסקה שנעשתה בין א' לבין מפעל ד' עוד לפני שג' נכנס לענין, השאלה שעמדה לפניהם היתה האם אותה עסקה קיימת ומפעל ב' היה שייך מאז למפעל ד', או שאותה עסקה לא היתה קיימת, ומכיון שבשאלה זו הצדדים הם א' ומפעל ד', וג' לא היה צד לזה, ע"כ לא הוזמן לבוררות.

החלטת ביניים

- א. נדחית בקשתו של ג' לבטל ולאייץ את פסק הבוררות השניה בכל מה שנוגע אליו כרוכש זכויות במפעל ב', מסיבה עקרונית (בית דין זה אינו דן בערעורים על פסקי בוררים).
- ב. באשר לתביעות שיש לחב' ד' כלפי א', על התובעים להגיש לבית הדין - בתוך שבוע - חשבון מפורט עם אסמכתאות, ואח"כ ישיב עליהם הנתבע.
- ג. בקשת א' לבטל את העסקה עם ג' מסיבת טעות, נדחית.

(-) שמשון גרוסמן

(-) יהושע ווייס

(-) אברהם דוב לוי, אב"ד

השאלה לדיון

תובע שטוען שקנה מהמוכר את הנכס לפני שהמוכר מכר את אותו נכס לאחר, את מי עליו

לתבוע לדין, את המוכר, או את הקונה השני שמוחזק בנכס.

תשובה

כתב הרמז"ס מכירה פי"ט ה"ט: ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחריות ובא לוי להוליאה מיד שמעון, אם רצה ראובן לעשות דין עם לוי עושה וכו'. ומקורו בגמ' ז"ק ח ב אמר אביי ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות ואתא בע"ח דראובן וטרף משמעון, דינא הוא דאזיל ראובן ומשתעי דינא בהדיה, ולא מלי א"ל לאו בע"ד דידי את וכו'.

ועיי' חיי מרן רי"ז הלוי על הרמז"ס הל' שכנים שלוה המוכר שדה המשועבדת למלוה הוי כמוכר שדה גזולה שאינה שלו, דינא דין ציטול מקח צטריפת הבע"ח מהלוקח, כמו שכתב רש"י פסחים ל ב ד"ה כו"ע. ועיי' "אהל ישעיהו" ז"ק עמ' רד בשם הגר"א צורדיאנסקי ז"ל.

והקשה באזן האזל שם מאי קמ"ל אביי דמאי ראובן לעשות דין עם הבע"ח משום לא ניחא לי וכו', תיפוק ליה דכל גזייתו משמעון הוא מדין שעבוד נכסים דאינון ערבין ללוה, וקיי"ל דלא יפרע מן הערב תחילה, וא"כ ודאי שיש לו לעשות דין עם הלוה דוקא, שהוא עיקר תביעתו. עיי"ש. ובאמת צמאירי שם כתב דבאפתיקי קאי, וכ"כ בחי' הגרש"ש ז"ק סי' ח, אבל בשעבוד רגיל ודאי שעיקר תביעתו היא מן הלוה ואתו יש לו לעשות דין, ולא עם הקונה, וכמו שכתב באזן האזל.